

פוסטר בכנס איכות ברפואה 2007

שיפור איכות הצוות הבין תחומי ביחידה פליאטיבית-גריאטרית (הוספיס) באמצעות קידום והטמעת המודל הביופסיכוסוציאלי

אירית שחר, שגב בן-שלום ודר' דורון גרפינקל

מחלקת אבחון ושיקום ויחידה פליאטיבית, שהם – המרכז המשולב לרפואה גריאטרית

הקדמה:

ב"שהם" – המרכז המשולב לרפואה גריאטרית, פועלת יחידה המתמחה בטיפול פליאטיבי למטופלים עם מגוון מחלות חשוכות מרפא ולמשפחותיהם, בשלב האחרון לחיים. המודל אותו אנו מקדמים מתבסס על פיתוח היחידה בשהם כמרכז אשפוזי אזורי, תוך פיתוח קשר הדוק דו כיווני עם יחידות לטיפול בית של קופות החולים השונות בקהילה. היחידה משקיעה רבות בהדרכה וחינוך של כל חברי הצוות הבין תחומי גם בנושאים מקצועיים סגוליים וגם בתחומים כלליים נרחבים הקשורים לשיפור יכולות התקשורת ומתן ליווי וטיפול כוללני משופרים לחולה הנוטה למות ולמשפחתו.

שיטה:

בניסיון לשפר איכות השירות למטופל ולמשפחתו, הוחלט להעביר הכשרה לצוות הבין תחומי של המחלקה תוך שימוש בתוכנית מובנית לפיתוח כישורים ומיומנויות לליווי מטופלים ובני משפחותיהם במצב של חולי קשה, סבל ותוחלת חיים קצרה. חברי הצוות שעברו את ההכשרה כללו 25 איש: רופאים, אחיות, מטפלים, עובד סוציאלי ועובדות הניקיון. ההכשרה התמקדה על אומדן צורכי למידה ובנית סדנה שהתבססה על המודל הביו-פסיכו-סוציאלי. מודל זה נבנה בסוף שנות השבעים ע"י אנגל והוא מתייחס למחלה באופן כוללני מהיבטים גופניים, נפשיים וחברתיים של המטופל. המודל המושתת על עבודת צוות בין תחומי, מתחלק באופן שווה בין העוסקים במקצועות הרפואה, הסיעוד והפרא-רפואי - לבין בני המשפחה. זאת, כדי להבטיח הלימה טובה יותר בין צורכי המטופלים ובני משפחותיהם לבין ההתערבויות של המטפלים. הסדנה התקיימה במרכז שהם וכללה 4 מפגשים בני 3 שעות כל אחת. במהלכה העלו כל חברי הצוות תכנים קשים הקשורים להתמודדות האישית שלהם. תכנים אלו נותחו באמצעות המודל באופן חווייתי שכלל משחקי תפקידים, לימוד טכניקות ראיון, ניתוח אירועים ומפה טיפולית לכלל אנשי הצוות.

תוצאות ודיון:

במטרה לבחון עד כמה הטמיע צוות המחלקה את התכנים שנלמדו, הועברו שאלונים, מיד לאחר סיום הסדנה ופעם נוספת לאחר ששה חודשים. רוב אנשי הצוות דווחו על רושם של שיפור ביכולתם להתמודד עם בעיות של חולים קשים ומשפחותיהם. בנוסף, המשכנו לערוך פגישות צוות שבועיות בהסתמך על המודל, לצורך "אוורור" רגשות וליבון תכנים קשים אקטואליים עמם נתקלו ונאלצו להתמודד אחד או כמה מחברי הצוות הבין תחומי באותו שבוע. בימים אלה הוקם צוות מוביל אשר עבר הכשרה בקורס פליאטיבי מטעם אוניברסיטת בן-גוריון ומטרתו עריכת מפה טיפולית משותפת לרופאים, אחיות וצוות פארארפואי במחלקה.